

VASÁR NAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest. VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 7200 K.
Félévre 3600 K. Negyedévre 1800 K.
Egyes szám ára — — 200 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 44. szám.

Vasárnap, november 4.

Német katasztrófa.

Van egy érdekes regénye Ridder Haggartnak, amelyben megírja, hogyan sikerült Csáká-nak, az első zulu királynak a zulunépet hatalmas nemzetté egyesíteni. A szétszórtnan élt zulu törzsek mindaddig az egymás ellen viselt harcokban merítették ki erejüket. Idegen ellenség külön-külön könnyen elbánt velük s a térfoglaló fehérek óriási területek népességét tartották sakkban azon a módon, hogy egyes törzseket a maguk számára nyertek meg, ezeknek fegyverét a többiek ellen fordították. Pusztult és sülyedt tehát a nép, mígnen akadt egy férfiú, aki a sok széthúzó törzsből egységes nemzetet alkotott. Csáka halálával ismét lazulni kezdett a nemzeti kapcsolat, lassacskán megint szétbomlottak a zuluk s a szétesés után hatalmas és gazdag nemzeti mivoltukból lesülyedtek egymással marakodó törzsekké.

Ez a zulu történet igen egyszerűen s könnyen érthetően, mintegy gyermekpéldaként mutatja be azt a folyamatot és annak a folyamatnak szükségszerűségét, amely a németség kisebb államtesteinek egy egységes birodalommal való tömörülésével végbement. Az apró állam tagozatokban szétforgácsolódott németség a birodalmi egység megteremtése után óriá-

sit emelkedett erőben, gazdagságban, kulturában s az egész világot megrengető nagyhatalommá vált.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy mihelyt az egységes német birodalom felbomlik, annak egyes alkotó elemei ismét régi, jelentéktelen szerepükbe sülyednek vissza, hasonlóan a hordó dongáihoz, amelyekről az abroncs lepattan.

Tökéletesen érthető tehát Franciaországnak a német egység megbontására irányuló igyekezete.

Németország most le van törve, de hogy beláthatatlan időkig fel se támadhasson, meg kell bontani egységét, fel kell aprózni a birodalmat kisebb országtestekre, meg kell szüntetni azt a szervezetet, amely egy célra tudta fogni a német erőt és akaratot. Erre irányul a franciák lépésről-lépésre irtalmatlan következetességgel kiépített politikája. És a jelek azt mutatják, hogy ez a politika sikerülni is fog.

A bajorok, a szászok, a rajnamentiek farkaszemet néznek a birodalmi kormány-nyal is, egymással is és a német fegyverek immár testvérvért ontanak, a nagy német gondolat bukásának véres bizonyítékaként.

Francia erőszak és aknamunka tolja előre a züllésnek ezt a folyamatát, de hogy erőt vehetett a rontás a német lelkeken, ennek előfeltételét mégis csak a Marx tanaitól elbódított németségnek a nemzeti esz-

Az ötvenéves Hódmezővásárhely.

Képünk a Kossuth-teret ábrázolja.

méktől való eltántorodása teremtette meg. A szociáldemokrácia előtérbe nyomulásával lehanyatlott a nemzeti eszme, amelynek varázsereje hetvenmillió lelket forrasztott össze a közös cél szolgálatában. Most már azonban nem az a jelszó, hogy meg kell menteni a nemzetet az egyesek erejének összeállításával, áldozatok és szenvedések árán is. Most már a materiális világnézet kezd felülkerekedni s az emberek menekülni iparkodnak az eszmékért viselendő szenvedésektől és áldozatoktól. Külön célt és érdeket vallanak a német birodalom egyes tagozatai s elkülönülési vágyukban fegyvert is ragadnak, hogy kiszakíthassák magukat az egység terhes vagy éppen megutált kötelékéből.

Ami Németország naggyá emelkedéséig történt s ami most hanyatló pályáján véghez megy, azt a tanulságot tárja fel, hogy a népek erőssége nem egyedül a földekben, a bányákban és az ipar-telepekben van, hanem elsősorban abban a szervezett összetartásban, amelyet nemzeti életnek nevezünk. Azt, amit egy ország gazdasági téren elveszített, a nemzeti szervezet sértetlen erejével visszaszerezheti, de ha a nemzeti eszmében rejlő nagy erkölcsi erő megroppan, széthull az ország megbontott rőzseköteggént. Ez minden anyagi csődnél súlyosabb erkölcsi bukás.

A züllésnek ez ellen a neme ellen kell most védekezniök a leigázott népeknek s velük együtt nekünk, szegény magyaroknak is, akikre radikális eszmék, szocialista tanok alakjában küldik a rontó szellemet, hogy ez elorsvasztván a nemzeti élet szervezetét, a széttzüllött embertömegekkel könnyűszerrel elbánhassanak.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A kisgazdapárt letárgyalta a földreformnovellát.

A Kisgazda és Földművespárt az elmúlt héten befejezte a földreformnovella részletes tárgyalását. A novella szakaszonként való megvitatása során a párt tagjai több kisebb-nagyobb jelentőségű módosítást ajánlottak, melyekhez a földművelésügyi miniszter készséggel hozzájárult. Így többek között megállapodás történt abban, hogy ha a földtulajdonos újabb területet ad haszonbérbe, akkor a földbirtokrendező bíróság kívánságára a bérbeadó terület tizenöt százalékát köteles haszonbérlet alakítására fordítani. Megbízták továbbá a javaslat előadóját, készítsen tervezetet, mely szerint a *hiskorúak és a gondnokság alá helyezették a háború alatt eladott földjeiket visszaszerezhetik az új tulajdonosoktól.* A módosítások alapján a novellát most szövegezik meg a földművelésügyi minisztériumban. Majd a parlamenten bizottságok elé kerül, melyek valószínűleg egy hét leforgása alatt végeznek a törvényjavaslat megvitatásával. A nemzetgyűlés összeülése után tehát *azonnal a novella tárgyalására kerül sor.*

Az új lakásrendelet.

Az elmúlt héten a nemzetgyűlésnek a drágaság és a lakásrendelet tárgyában kiküldött bizottsága több ülést tartott. Ezek az üléseken a népjóléti miniszter lakásrendelet-tervezetét tárgyalta, amely újra megállapítja a lakberek nagyságát és szabályozza a lakások felszabadításának kérdését. A vita során a népjóléti miniszter lényegesen enyhítette a tervezett rendelkezéseket. A rendelet szerint november 1-re a lakások bére az 1917 novemberi házbér kétszáznegyven-szerese, február 1-re pedig kétszáznyolcvanszorosa. Május 1-től kezdve a háztulajdonosnak joga van évnegyedenként húsz százalékkal emelni a lakások bérét addig, míg el nem éri az 1917. évi november havi tiszta bér arányértékét. Valamennyi lakás 1926 november 1-én felszabadul.

A magyar-cseh tárgyalások.

Az elmúlt héten kezdődött meg a magyar külügy-minisztériumban a magyar-cseh gazdasági és kereskedelmi tárgyalás. A bizottságok egyelőre a jogi természetű kérdéseket beszélnek meg, azután térnek át a folytatólagos tárgyalások során a politikai és gazdasági kérdésekre.

Beszámolólok.

A nemzetgyűlés szünetét a képviselők arra használják fel, hogy tájékozottassák választóikat a politikai helyzetről. Teieki Pál gróf, volt miniszterelnök, Szegeden, Pesthy Pál, a nemzetgyűlés alelnöke, Kajdacson és Kelesden, Héjji Imre Jakabfán és Csicsón tartottak beszámolókat. A választók mindenütt szeretettel fogadják a Kisgazda és Földművespárt képviselőit és Bethlen István gróf törhetetlen hívének vallják magukat.

+MEZŐGAZDASÁG+

Óvjuk állatainkat a meghűléstől!

Irta: Anghi Cs. Geyza.

Tudjuk magunkról, hogy ha hirtelen hőváltózással vagyunk kitéve, azaz, ha meleg szobából hidegre megyünk s nem öltünk magunkra a kimenés előtt melegebb ruhát, kész a meghűlés, melynek egyik enyhébb fajtája a nátha, amiből könnyen fejlődhetik a már veszélyesebb influenza. Így vagyunk állatainkkal is. Az istállózott állatok, különösen a tehének vannak kitéve meghűlési bántalmaknak. A tudósok véleménye a meghűlési bántalmakra vonatkozólag eltérő. Egyesek állítják, hogy a meghűlés, mint ilyen, magában véve is betegség, mások a meghűlést a szervezetre nézve gyengítő hatásúnak mondják s az ilyen meggyengült szervezetben azután a káros baktériumok, nem találván kellő ellenállásra, könnyebben kárt okozhatnak, mint a teljesen egészségesben.

Az már kétséget kizárólag be van bizonyítva, hogy a különböző szervek hurutjainak, mint a gége-, vese-, orr-, hólyaghurutoknak a hűlés az oka. Ezen bántalmak a rosszul takarmányozott, hiányos gondozásban lévő állatokon igen hamar erőt vesznek, mert általában a gyengén táplált test nem tud olyan hatatosan ellentállani a betegségeknek, mint a jól táplált, jó erőben lévő állatok teste, szervezete. Azonban kísérletileg is bebizonyítást nyert, hogy még a kellő ápolásban, rendszeres takarmányozásban részesült állat is könnyen meghűlhet hirtelen hőváltózás következtében. Így pl. egy istállóban, melyben teljesen egészséges tehének voltak, csak kissé hidegebb időben huzamosabb ideig nyitva hagyták az ablakokat. Az állatok nemsokára bágyadtak, étvágytalanok lettek, tejhozamuk csökkent és hasmenést kaptak.

A nedves, ködös levegő nemcsak lehűti az állatokat, miáltal azok érzékeny hővesztéseket szenvednek, hanem a járványos betegségek terjedését is elősegíti.

Dérlepte, fagyos takarmány az emésztést nehezíti meg, hűléses bántalmakat okozva a bélcsatornában. A jeges vízben, hóléban való huzamos járás, álldogálás, ha utána nem

A munka ünnepe.

Balról: 1. Kovács Sándor városi tűzoltó 31 éve szolgál; 2. Kiss Imre 43 éve ipari munkás; 3. Tantucz Pál 48 éve gazdasági cseléd. — **Jobból:** Szemerédi Lajos (X) gazdasági cseléd, aki 51 éve szolgál Károlyi László felgyői uradalmában. Mindnyájan megható ünnep keretében kitüntetésben és pénzjutalomban részesültek.

tisztítjuk meg azonnal az állat lábát, a láb bőrbetegségét idézheti elő.

Végül megjegyzendő, hogy fiatal állat mindig könnyebben hül meg, mint az idősebb.

Levonva tehát a következményeket, minden módon ügyelni kell, hogy állataink se nagy hidegnek, sem hőváltozásnak ne legyenek kitéve, fiatal állatainkat pedig fokozatosan kell edzeni, szoktatni a hőmérséklet szélsőségeinek elviseléséhez.

Mit kell szem előtt tartani a hízlalandó sertés kiválasztásánál?

Irta: Baranyai Lajos.

1. Zsirhízlalásra legmegfelelőbb sertésfajtánk a mongolica. E fajta egyedei már éves korban kevés tápanyagot fordítanak hús- vagy csontképzésre, hanem egy-kettőre megkezdik a zsírvánkosok (szalonna) képzését a háton, faron, hason. Ezzel szemben ugyanazon korú, egyéb pl. angol fajtába tartozó sertések e korban még növekednek, csontosodnak, húsosodnak, de zsírt alig szednek magukra. Már pedig a magyar konyha aránytalanul sok zsírt fogyaszt és kevesebb húst. Ezért a hentes épűgy, mint a háziasszony, minden disznó leölésekor főleg sok zsírt akar ebből nyerni, tehát a zsírra hízlaltat keresi s a benne levő húst kevésbé értékeli.

2. Bár a fiatalabb állat olcsóbban, azaz kevesebb takarmány árán gyarapodik súlyban, zsirhízlalásra mégis inkább a kifejlődött, 1—2 éves sertéseket keresik. Az 1 évesnél fiatalabb sertés szervezete nem bírja azt a nagy emésztési munkát, melyet végeznie kell akkor, midőn a kórosnak tekinthető túlhízottság állapotába kényszerítjük bele, továbbá szalonnája lágyabb és kevésbé tartós, végül csontváza kisebb, miért is reá kevesebb zsírtömeg gyűlhet és kisebb súlyt képes elhordani, mint a fejlettebb egyedek csontváza.

3. A kihérített vagy kimiskárolt sertés a legjobb hízó. A koca a rühetés alatt alig eszik, ideges, társait is zaklatja, a kan durvarostú húsának pedig nagyon kellemetlen szaga és íze van.

4. A rövidfejű, hosszú-, széles- és mélytörzsű, zömök állatok válnak be legjobban hízlalásra. A csontozat legyen inkább vastag, kemény, legyenek szívósak az inak és rugalmasak az ízületek. A csenevész, otrombafejű, hosszúorrú, sörtésnyakú, éleshátú, laposmellű, pókhasú, nyurgacombú jószág betegsége hajlik, rendszerint rosszul eszik stb.

5. A szervezet legyen szilárd: a túlfínomság gyenge életképesség jele, a durvasággal pedig ritkán párosul nagy

hízékonyság. Ezért se a kopaszfülű, se a tuskészörű, hanem selyemfényű és göndörszörű példányok a legtöbbet érők.

6. A hízlalandó anyag ne szenvedjen valami időült betegségben, mert akkor csak sorvad és a kór, esetleg láz hatása alatt nem gyarapszik. Legyen különösen egészséges emésztőcsatornája, de legyen egészséges szive és tüdeje is, mert különben hízott állapotában hajlamos lesz a fulladozásra.

7. Minél nagyobb a hízó étvágya, annál jobb. A változatos sertés rendszerint emésztési zavarokkal küzdök. A legelőn állandóan keresgélő és aránylag jó kondícióban levő egyedek szoktak a legjobb erők lenni. Sokat koplaltatott süldők az evést korábban megúnják, mielőtt a teljes hízottságot elérnék.

8. A vérmérséklet nyugodt legyen. Az ingerlékeny sertés alig pihen, minden csekélység miatt felugrik, sivit, evés közben marakodik, ingerli társait. Az ilyen «kutyákat» a hízlaló iparkodjék mielőbb kivonni a többi közül.

9. A hízlalási kockázatot legjobban növeli a sertésvesz. Ezt a nagyhízlalók úgy iparkodnak mérsékelni, hogy oly kondából vásárolnak sertést, hol elég erélyes sertésvesz uralkodott. A megmaradt és meggyógyult egyedekről tehát joggal feltehető, hogy ők aktív immunitást szereztek, vagy hogy legalább elég ellenállóképességük a betegséggel szemben.

A ragadós száj- és körömfájásban szenvedő állatok ápolása.
A száj- és körömfájás lehet enyhe lefolyású és rosszindulatú. Ha az állomány egy része ebben a betegségben szenved és elhullás nem történt, hanem elég hamar (a fertőzés kezdetétől számított második héten) már gyógyulás következik be, tanácsos a beteg állatok nyálával az egészségesek száját bekenni, hogy az állatok minél hamarabb keresztülessenek rajta. Ha azonban az állomány fertőzött egyedei közt elhullás történt, akkor a mesterséges fertőzés csak növeli a bajt. Hogy minél kevesebb eshetőség legyen arra nézve, hogy állataink a megbetegedés veszélyének legyenek kitéve, célszerű az újonnan vett állatot néhány hétig megfigyelés alatt tartani, a többitől elkülönítve, mert már olyan eset is fordult elő, hogy a 3—4 hónappal ezelőtt beteg volt állat is fertőzött! Ha a betegség fellépett, az orvoslásnak a gyulladások enyhítésére és az ártalmas külbefolyások távoltartására kell irányulnia. Így a fájása miatt puha takarmányról kell gondoskodni, mint amilyen a friss fű, besavanyított csalamádé, korpás, ivós tej stb. A megbetegedett borjúkkal csak forralt tejet szabad itatni. A szájüreget gyenge timsós, sós-ecetes oldattal kell kiöblíteni. Minthogy a láb is igen szenved a betegség folytán, puha, tiszta, száraz alomról is kell gondoskodni. A lábsebet fakátránnyal kell bekenni, vagy tölgyfakéregporral behinteni. A lábnek, körömnek timsósoldattal való lemosása is jó ellenszere a betegséggnek.

A tarlórépáról. Amikor hosszú ősze s elég esőre számíthatunk, ne feledkezzünk meg a tarlórépa termeléséről. A tarlórépa vagy kerekrépa nemcsak a városi piacon mint emberi táplálék is értékesíthető, de tehenek, hízó- és jármosókrök takarmányozására is alkalmas. Csak mellékterményként, tarlóveteménynek érdemes termelni. *Előveteménye:* Korán lekerülő őszi gabona, melynek tarlóját 8—10 cm. mélyen kell feltörni, utána hengerezni és vetni. *Vetőmagszükséglet 1 katasztrális holdra 1½—2 kg., sortávolság 40—50 cm. Munkálatai:* egyezés 25—30 cm. növénytavolságra, egyszeri kapálás. *Termés 1 katasztrális holdon:* 100—150 mm. Ha emberi táplálékul akarjuk felhasználni, csak október végéig szabad a földben hagyni, mert ha a korai fagyok meglepik, akkor rothadásnak indul.

Hálók gondozása. Ha azt akarjuk, hogy hálóink ne csak egy-két évig tartsanak, azokat megfelelő gondozásban is kell részesíteni. Egy német halaszgáza igen ügyes módon konzerválja hálóit. Szeptemberben vagy októberben a fáról leszedett tobozokat ládába vagy hordóba gyűjti. Télen át a hálót vízben hagyja és kora tavasszal a következőképen jár el: A fenyőtobozokat mintegy két óráig annyi vízben főzi, hogy el legyenek a vízzel fedve. Azután a gyantás lében párszor jól megforgatja hálóit, hogy jól átítatódjanak. Utána szellős helyre akasztja fel. Ennél az eljárásnál nem szabad sem téli tobozokat használni, mert azokban kevesebb a gyantatartalom, sem földről felszedetteket, mert azokból az eső már sok gyantát mosott ki, már pedig minél több a tobozok gyantatartalma, annál sikeresebb az eljárás. Ha továbbá a szárítás alkalmával a hálót olyan helyre tudjuk felakasztani, ahol füst érheti, még tartósabbá tesszük, mert a füst egyike a legjobb konzerváló szerekeknek. Itt csak arra kell ügyelni, hogy a füst ne legyen igen forró, tehát a hálót nyílt tűz fölé akasztani füstölési céllal — oktalanság lenne.

A tyúkok tolltépdesése. Rossz szokása a tyúkoknak, hogy mindent látható ok nélkül tollukat tépdésik. Ezt a rossz szokást, mint azt már többen megfigyelték, a baromfi mintegy unalomból, szórakozásképp űzi. Amikor nincs megadva a kellő mozgási lehetőség, szűk helyen, talán egy kis ketrecben van semmittevésre kárhoztatva, tépdési a saját és társai tollát. Hogy tényleg a mozgási szabadság megprátáza, a kapargálásra való alkalom hiánya, egyzónal az unatkozás lehet az oka ennek az oktan szokásnak, annak bizonyítékul szolgál az, hogy különösen télen (mikor a legtrikább esetben van elég hely arra, hogy a tyúkok tetszésük szerint mozoghassanak) lehet ezt észlelni. E rossz szokás keletkezésének ismeretéből önként következik az annak meggátlására irányuló óvintézkedés: foglalkoztatni kell a baromfit! Ha nyáron vennők észre a tollcsipdesést, a szemes takarmányt homokkal, mésztartalmú anyaggal (vakolatlalt), zöld takarmánnyal keverve szórjuk el. Télen ezenfelül kalarabét, répat célszerű adni, hogy azt csipkedhesse.

A munka ünnepe Csongrádon.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter Csongrádon Tantsuz Pál és Kiss Imre mezőgazdasági munkásokat díszoklevéllel tüntette ki hűséges szolgálatuk s hosszú munkásságuk jutalmazásaképen. Ebből az alkalomból a minisztert Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár képviselte, aki a kitüntetetteknek Csongrád város nagy tanács-teremben lélekemelő ünnepség keretében adta át a díszoklevelet. A hatalmas termet teljesen megtöltötte az ünneplő közönség, melynek száma a kétezret meghaladta. Az ünnepséget Tóth István polgármester vezette be magasroptú beszéddel. Schandl Károly dr. államtitkár emelkedett ezután szólásra. A mezőgazdasági termelésnek és a munkának a jelentőségét méltatta. A közönség helyeslése közben mutatott rá, hogy az ezeréves hagyományainkhoz való visszatérést minden becsületes magyarnak támogatnia kell, hogy a spekulációval szemben a hűséges kötelességtudást és becsületes munkát jutalmazza minden téren siker. Utalt arra, hogy gazdának és gazdasági munkásnak egy az érdeke, hogy a magyar mezőgazdaság felvirágozzék. A két gazdasági munkás meghatottan vette át az államtitkártól a díszoklevelet és a pénzüjalmat, amit munkaadóik adtak nekik. A szép ünnep a Himnusz hangjai mellett ért véget.

Csongrádról Felgyőre ment át az államtitkár és kísérete, ahol Szemeredy Lajos gazdasági munkásnak adta át a földművelésügyi miniszter kitüntető díszoklevelét. Szemeredy Lajost Csucs főispán üdvözölte, majd Schandl Károly dr. államtitkár adta át neki a díszoklevelet és Károlyi László gróf félmillió adományát.

Az idei dohánytermés beváltásának időszaka.

A m. kir. Dohányjövédéki Központ igazgatósága most tette közzé az 1923. évben az egyedárúság részére engedély mellett termelt dohány beváltására kiküldött bizottságok működése tartamáról szóló kimutatást. Eszerint a dohánybeváltás időszaka az egyes beváltási állomásokon a következő: Budapest december 10—január 17, Battonya január 2—16, Békéscsaba január 2—31, Debrecen január 2—február 5, Fadd december 3—31, Hajdúdorog december 17—január 15, Jászberény január 2—19, Jász Kisér január 2—15, Kápolna december 17—január 17, Kiskunfélegyháza december 3—20, Kisvárdá december 10—január 17, Mezőkövesd december 17—január 15, Miskolc január 2—31, Nagyatád december 17—január 29, Nagykálló december 17—január 18, Nagyléta január 2—10, Nyírbátor december 17—január 22, Nyiregyháza december 17—január 17, Polgár január 2—25, Rakamaz december 17—január 29, Szeged január 7—15, Szolnok január 2—február 5, Tiszaróff január 2—24, Vásárosnamény január 2—február 12.

A Falu Országos Földművelésügyi elnöki tanácsának ülése.

A Falu Országos Földművelésügyi elnöki tanácsa az elmúlt héten Mayer János volt miniszter elnöklésével ülést tartott, amelyen állást foglalt a mezőgazdasági lakosságot érintő időszakos kérdésekben. Foglalkozott az elnöki tanács a földbirtokreformnovella, továbbá a mezőgazdasági hitel ügyével, amelyeknek a nemzetgyűlés elé való terjesztését örömmel üdvözli. A kisemberek érdekeinek védelmére felajánlja a szövetség segítségét a rászorulóknak azoknál a tárgyalásoknál, amelyeken földreformügyben védelemre szorúlnak. Épen ezért felhívással fordul a szövetség a gazdaközönséghez, hogy minden földbirtokrendezési ügyben forduljon bizalommal hozzá szakitanácsért. A mezőgazdasági hitel kérdésének rendezése érdekében az állami Jegyintézet alapszabályainak oly irányú módosítását kívánja a szövetség, hogy az elsősorban nagypári és kereskedelmi érdekeket szolgáló régi közös jegybank háromhónapos lejáratú váltói helyett a mezőgazdasági termelés igényeihez mért hosszabb lejáratú hitelek is engedélyeztessenek úgy, amint ez több külföldi agrárállamban van. Foglalkozott a szövetség elnöki tanácsa a mezőgazdasági termelés feleslegeinek megfelelő értékesítését szolgáló kiviteli politikával is és ennek kapcsán leszögezte a mezőgazdaságnak azt a követelését, hogy terményfeleslegünk kivételénél a mai bürokratikus formások mellett legyenek meg a külföldi piacon.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Nem szabad a lisztet mesterséges úton lehériteni.

Külföldön és az elszakított részekben újabban több malom «Novadelox» néven oly eljárást használ, melynek segítségével a liszt elveszti szép sárgás árnyalatú színét, krétaszertől lesz s egyes alsóbb (sötétebb színű) lisztet ezzel az eljárással világosabb szint kapnak. Az eljárás nem javítja meg a liszt minőségét, nem teszi azt szaporábbá, vegyi összetételét sem változtatja meg kedvezően; hasznos ez az eljárás a fogyasztóra tehát semmilyen sem jelent, csupán a malomnak válik előnyére, mert a búzából több, látszatra fehérebb lisztet nyer, mint amennyi abban van. Újabban nálunk is szobakerült ennek az eljárásnak bevezetése. A közlelmzési minisztérium ezért óva int mindenkit ettől, mert ez nemcsak a közönségnek volna ártalmára, drágábban kényszerülvén megfizetni a fehéritett lisztet, hanem ártalmára volna a magyar malomiparnak is, mert a sárgás árnyalatú liszt kellő tisztaság mellett maga is értékes tulajdonság s ez ellen dolgozni csak azoknak áll érdekében, akik silány, sikérszegény búzaminőséget dolgoznak fel; de mindentől eltekintve, szigorúan tilalmas dolog, mely beleütközik az 1895: XLVI. törvényes rendeletbe. Mindazokat, kik ilyen eljárást bevezetnek, ily eljárás szerint kezelt lisztet forgalomba hoznak, mint élelmiszerhamisítókat fogják felelősségre vonni.

A világ gabonatermése.

A Magyar Statisztikai Szemle legutóbbi száma a Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetnek a világ gabonatermésére vonatkozó statisztikai adatait közli. Az adatok szerint Európa, Kanada és Egyesült Államok, Ázsia és Észak-Afrika búzatermése az 1922. évi 642 millió métermázsá szemben 1923-ban 671 millió métermázsá. Vagyis a búzatermés a múlt évihez képest kedvezőbben alakult, a növekedés 16 százalék. Ezek a számok 28 országra vonatkoznak, melyek 1922-ben az északi földön (Oroszországot és Kínát kivéve) a búzatermésnek mintegy 85 százalékát adták. Franciaország, Jugoszlávia és Csehország adatai még ismeretlenek. A világ rozstermésére nézve az északi földön 19 államának adatai állanak rendelkezésre, melyek 1922-ben a rozstermés 60 százalékát szolgáltatták (Oroszország és Kína kivételével). Európában, Kanadában és az Egyesült Államokban a múlt évi 127 millió métermázsával szemben 139 millió métermázsá 20 szent, a többlet 11 millió métermázsá (9 százalék). Árpából Európa, Kanada és Egyesült Államok, Ázsia és Észak-Afrika a múlt évi 174 millió métermázsával szemben ezidén 190 millió métermázsát termelt, vagyis 15 millió métermázsával (9 százalék) többet. Ezek az adatok 24 országra vonatkoznak, melyek 1922-ben az északi földön termelésének 67 százalékát szolgáltatták. A legfontosabb termelő országok közül még nem ismeretesek Németország, Franciaország és Csehország adatai. A zab világtermési adatai 20 országra vonatkoznak, melyek a múlt évben az északi földön termelésének 73 százalékát képviselték, hiányzanak Német- és Franciaország adatai. Európa, Kanada, Egyesült Államok és Észak-Afrika 1923-ban összesen 360 millió métermázsát termelt, míg a múlt évben 349 millió métermázsát. Tehát a világ zabtermésének emelkedése 20 millió métermázsát (6 százalék) tesz ki.

Tizenhárommillió facsemetét osztott ki a folyó év őszén a földmívelésügyi miniszter.

A földmívelésügyi miniszter az államrendészeti csemetekertekből az 1923. év őszén 4,569 000 darab tülevelű és 8,140.000 darab lomblevelű, összesen 12,700.000 darab különféle erdei facsemetét osztott ki, mely csemeték legnagyobb része az Alföldfutóhomokos, szikes- és árterületeinek, kisebb része pedig kopár és vízmosásos területek befásítására szolgál. Sok csemetét igényeltek továbbá az Alföldön mindinkább meginduló gazdasági fásításokhoz is. Az idej csemeteszolgáltatás, bár az előző éveiknél határozottan jobb, még korántsem éri el a mindinkább fokozódó szükséglet mértékét, aminek főleg a már több éve ismétlődő nagy és tartós szárazság az oka, ami miatt az erdei magtermés hiányos, a vetések pedig a tavaszi nagy szárazságtól sokat szenvedtek.

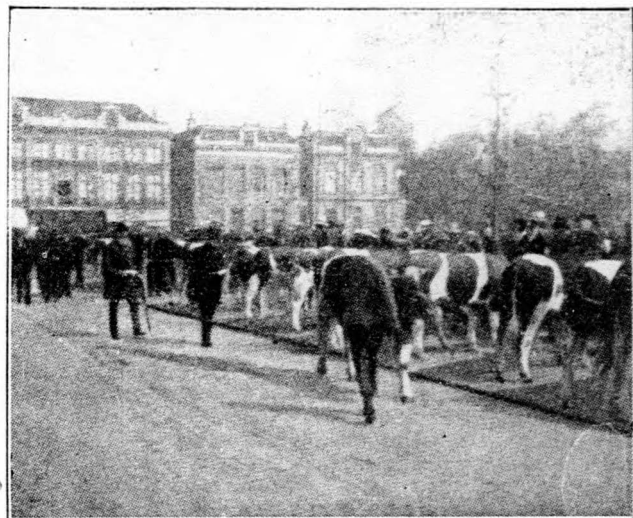
A borpiac helyzete és az új borárok.

Hazánkban a szüret már mindenütt befejeződött és csak Somlyó, Badacsony és Tokaj maradtak hátra. Az idej szürettel a szőlősgazdák vártak, ami a jó minőségre való törekvés jele és mint az eddigi eredmények mutatják, megfelelő eredményeket érnek is el. El lehetünk készülve, hogy az e hó végén szüretelt mustokból kiváló minőségek alakulnak ki. A jó minőség bizonyos érdeklődést vált ki az osztrák kereskedelem részéről és a távolabbi országokból is. Ennek oka a minőségileg és mennyiségileg is gyengébb francia bortermés. Ezt ugyan ellensúlyozza bizonyos fokig az olaszok jó minősége és mennyisége, de azért hatása nem maradt el. Sajnos, a külállamok elzárkózása és főleg Németország rossz valutája nagyobb kivételre nem segítenek minket. A must, illetve új borárok a következők: Tápiószőlő 400—600 K literenkint, 18—22 %/o-os cukor. Halas 400—600 K literenkint, 18—22 %/o-os cukor. Kecskemét 650—750 K literenkint, jobb minőség. Kalocsa 600 K literenkint. Gyöngyös 800 K literenkint, újbórra. Szekszárd 600—650 K literenkint. hordóhiány. Somlóvásárhely 500 K literenkint. Mór (ó) 1800—2000 K literenkint, 23—24 %/o-os cukor. Mór (új) 500—600 K literenkint, 18—19 %/o-os cukor. Tápiógyörgye 700 K literenkint. Kalocsa 700—755 K, novemberi átvétel. Balatonvilágospuszta 1000 K, Bársonyos 1000—1200 K.

Tífokzafos létünk céljának akkor felelünk meg a legjobban, ha azon a helyen, amelyre a sors állította, hazánk és ezáltal az egész minden-ség főkélefbifésén fehérségünk szerint fáradunk. Széchenyi.

A cukorrépa átvételi ára.

A cukorrépa átvételi ára tekintetében a termelők és cukorgyárosok közt a megegyezés még mindig nem jött létre, hangsúlyozzuk azonban, hogy nem a termelők hibájából. A cukorrépa átvételi árának elintézetlen volta már az államkincstárra nézve is károsan kihat, ami kitént a pénzügyminisztériumban nézve is 22-én Szabó miniszteri tanácsos elnöklété alatt a cukorrépa forgalmi adója tárgyában tartott értekezleten, amely meddő maradt épen azért, mert nem volt meg a cukorrépa átvételi árára vonatkozó megegyezés. Ezen az értekezleten Gally Kálmán földmívelési miniszteri tanácsos találóan jegyezte meg, hogy a cukorgyárosok a megegyezés kérdésében bujdoskát játszanak, holott ez a kérdés nemcsak a cukorgyárosokat, hanem az ország egész közgazdaságát érdeklő kérdés, mert ha a termelők beszűntetik a termelést, vagy csökkentik, ennek az egész ország látja kárát. A termelők a cukorrépa-termelés fejlesztése terén hazafias magatartást tanúsítottak, nem szabad kedvüket venni a bizonytalan helyzet teremtésével. Fabricius Endre, a Cukorrépa-termelők Országos Szövetségének előadója ismertette a folyó év tavaszától folyó tárgyalásokat és a cukorrépa-termelők álláspontját, melyhez ugyanily értelemben többen szóltak hozzá. Az értekezletet vezető Szabó miniszteri tanácsos ezután felhívta a cukorrépa-termelők és cukorgyárosok képviselőit, hogy az átvételi ár tekintetében minél előbb iparkodjanak megegyezni, hogy ezután a cukorrépa-forgalmi adó tárgyalása folytatható legyen.

Tenyészállatvásár a hollandiai Lenwarden városában.

Izszapol krétát adjunk hizóinknak.

Az állatoknak csontozatuk felépítéséhez sok mészre van szükségük. A talajban levő mészsanyagok kelő nedvesség hiányán nem oldódhatnak fel eléggé s ezért a növényzet is mészszegény lesz. Gyors gyarapodás (mint a hizlalás is) esetében a csontozat fejlődése nem tud lépést tartani, ezért a gyöngécsont nem bírva a súlyt, csontlágylulás áll elő. Hasonló a helyzet, ha az anyadiszóna elég mész tartalmú eleséghez nem jut, amikor is a csontjaiból adja át a magzatoknak szükséges mészsanyagokat. A száraz nyár miatt a növényzet és így a sertések sem juthattak elég mészhez, ezért a csontlágylulás megakadályozása végett izszapol krétát kell tenni eledelükbe.

Felemelték a vasúti díjtételeket. A magyar államvasút még mindig óriási ráfizetésekkel küzd s eddig közel 173 milliárd a deficitje. Épen ezért volt kénytelen az állam a vasúti viteldíjakat ismét felemelni. November elsején a következő díjak léptek életbe: a személyforgalomban a viteldíjak 60 százalékkal, a podgyász-viteldíjak 20 százalékkal, áruforgalomban expresszárúkért 10 százalékkal, gyorsárúknál 10 százalékkal, teherárúknál 10—50 százalékkal emelkedtek a díjtételek.

OLVASÓINKHOZ!

Mindenki, aki legalább 1 évre előfizet a „Vasárnap” képes hetilapra, ingyen kap egy, a kiadásunkban megjelent, csinos kiállítású, gazdag tartalmú, igen értékes naptárt, melynek bolti ára legalább 3000 korona lesz.

Hogy tehát módot nyujtsunk a kisgazda-, földmives- és kisiparostársadalom tagjainak arra, hogy lapunkra előfizethessenek folyó évi november hó 1-én új előfizetést nyitunk.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

negyedévre	1800 K
félévre	3600 K
egész évre	7200 K

A „Vasárnap” tehát a legolcsóbb hetilap.

A „Vasárnap” legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

Mutatványszámot ingyen küld

A „Vasárnap” kiadóhivatala
Budapest, VI. ker., Ó-utca 10. sz.

Hódmezővásárhely ötvenéves. Az elmúlt szerdán ünnepelte Hódmezővásárhely törvényhatósággá alakulásának ötvenéves jubileumát. Az ünnepség a református és a katolikus templomban tartott háláadó istentisztelettel kezdődött, amelyen megjelent *Temesváry Géza* dr. főispán és *Soós István* dr. polgármester vezetésével a törvényhatósági bizottság tagjai, a város tisztviselőikara és nagyszámú előkelő közönség. A városháza közgyűlési termében *Temesváry Géza* dr. főispán üdvözlő szavai után *Soós István* dr. polgármester mutatott rá a város törvényhatósággá alakulásának jelentőségére. Ezután a miniszterelnök, a belügyminiszter és *Mayer János*nak, a Kisgazdapárt elnökének üdvözlő táviratait olvasták fel. Majd *Medveczky Imre* városi főjegyző áttért azoknak a küzdelmeknek ismertetésére, amelyeket ötven évvel ezelőtt kellett folytatni a városnak. Végül néhai *Juhász Mihály* királyi tanácsosnak, Hódmezővásárhely hosszú időn át volt polgármesterének arcképét leplezték le.

Ha az oláhok történelmet tanítanak. Az új román iskolaügyi rendelet tanfolyamot írt elő a magyar tanítók részére, amelyen oláhlul kellett megtanulniok Oláhország történetét. Épületes ostobaságokat tartalmaznak e tankönyvek. Így például a magyarok az oláh tudósok szerint azonosok a húnokkal és rendkívül pontos ismereteik vannak az oláhoknak a húnokról. Pontosan tudják, hogy a hún harcoknak törpe teste, nagy feje, széles szája volt. Valamennyiöknek görbe volt a lába, de ezzel aztán ki is merült a román történelemtudomány.

A pápa a békéért. Egy amerikai lap tudósítója jól értesült forrásokból közli, hogy a Vatikánt mélyen érintették a legutóbbi német események. A pápa elhatározta, hogy felhívást fog kibocsátani különböző kormányokhoz, térjenek vissza a józan ész útjára és kerüljék el azt, hogy a háború által sújtott területeken sokmillió ember még tovább is szenvedjen.

Az osztrák nemzetgyűlési választásokon a keresztényszocialisták győztek. A nemzetgyűlési választások egész Ausztriában teljes nyugalomban mentek végbe az elmúlt vasárnap. A szavazóknak a választásban való részvétele rendkívül élénk volt. A választások eredménye a keresztényszocialistákra nézve végződött győzelemmel, akik után a szociáldemokraták jutottak legtöbb mandátumhoz. Általánosságban a két vezetőpártra esett szavazatok majdnem minden kerületben jelentékenyen megnöttek, vagy pedig a szociáldemokrata szavazatok száma kiváltképpen Bécsben és az osztrák keleti tartományok egy részében, míg a keresztényszocialista szavazatok főleg a nyugati alpesi tartományokban. A nagynémetek a választásból igen meggyöngyölve kerültek ki. A kormány keresztényszocialista tagjai egytől-egyig mandátumot kaptak. A nemzetgyűlési választással párhuzamosan megválasztott bécsi községtagcsabban nem történt lényeges változás. A vorarlbergi tartománygyűlés 21 keresztényszocialistából, 4 szociáldemokratából, 2 nagynémetből és 2 tartományi szövetségből áll.

Visszautasítják a Schandl Károly államtitkár ellen intézett támadásokat. A felsőpusztaszeri választópolgárok feleletül azokra a durvahangú támadásokra, amelyeket *A Nép* c. lap indított Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár ellen, levelet küldöttek Schandl államtitkárhoz, amelyben a támadásokra megadják a méltó választ. Íme a levél: «Méltóságos államtitkár úr! A szeri pusztai üzenetet küld Önnek: Mi, akik a vérszerződés helyén lakunk s ősi magyar multunkból, de az általunk lakott föld sugallatából is az igaz hazaszeretetet tanultuk, egyszerű keresztény kisgazdák vagyunk, megbotránkozunk azon a két hírlapi közleményen, amelyek *A Nép* című lapban Méltóságod személyét és politikai működését támadva, megjelentek. A közlemények szerzőjének hangját mi magunkévá tenni nem akarjuk, mert nálunk a sajtóhősök nem sokat számítanak s mi azokká lenni nem akarunk. Mi hazaszeretettel, becsületes munkával és tisztességes — egyéni érdekeket nem hajszoló — törekvéssel vagyunk azon, hogy ezt a szerencsétlen megcsonkított hazánkat újból a régi hatalmas nagyságához juttassuk. Mi pusztaszeriek megjegyezzük még azt, hogy mi rá szavaztunk Eckhardt Tiborra, de ez a szavazat mind Méltóságodnak szólt, mert Ön ajánlotta őt. A mi képviselőnk politikai meggyőződésünk és szívünk érzése szerint ma is Méltóságod. Jöjjön el az Árpád-emlékhez s nyugtasson meg bennünket arról, hogy szegény hazánk jobb jövőjében való hitünk ma is jogosult s hogy a magyaroknak a magyarral való pártoskodása (ősi nyavalyánk) nem fogja ezen hitünk lerombolni. Mi őszinte szeretettel várjuk Méltóságodat. A hűséges pusztaszeri választói. Felsőpusztaszer 1923. október 1. Aláírások.»

A Rajnavidek több városában kikiáltották az önálló köztársaságot. A Rajnavidek elszakadásának, vagyis az önálló rajnai köztársaság hívei az elmúlt napokban puccsokkal több városban magukhoz ragadták a hatalmat. Véres küzdelmek előzték meg hatalomra jutásukat, mert a birodalmi rendőrség mindenütt fegyverrel szállott szembe a puccsistákkal. A megszálló hatalmak azonban csaknem mindenütt a szeparatistákat támogatták s így a városokban csakhamar kikiáltották a rajnai köztársaságot. *Aachen*-ből, a mozgalom főfőszekéből mégis sikerült kiverni az elszakadási mozgalom híveit, akik úgy látszik, máshol sem állanak egészen biztos talajon. A rajnavideki helyzetre való tekintettel a bajorok is abbahagyták éles küzdelmüket a birodalmi kormány ellen, nehogy még evvel is nehezítsék Stresemann helyzetét. Az orosz szovjet állítólag csapatokat von össze a német határon s fegyveresen lépne fel Németországgal szemben abban az esetben, ha ott a proletariátust üldöznék. Egész Németországban igen súlyos a gazdasági helyzet s Berlinben az élelmiszer fogytán van. A fővárosban nagyobb zavargások is voltak emiatt. Hamburgban a kommunisták mozdultak meg, ezt a mozgalmat azonban rövidesen leverték.

A német gazdák a városokért. *Kanitz* gróf, akivel gyakorlati mezőgazda került a berlini közlekedési és mezőgazdasági minisztériumok élére, sürgős felhívást intézett a német mezőgazdákhöz, amelyben a német városok rettentés és leírhatatlan nyomorára való hivatkozással önkéntes és tevékeny közreműködésre hívja fel őket, hogy a lehetőség határain belül előteremtsék a német nép számára az élelmészeti cikkeket.

A csiki székelyek nem fordulhatnak panasszal a Népszövetséghez. A csiki határezred magánjavaiban részes székely családokat a román földreform végrehajtása folyamán megfosztották birtokaiktól. A csiki székelyek panasszal akartak fordulni a Népszövetség tanácsához. A memorandumot valamennyi panaszos alá akarta írni. Mielőtt azonban ez megtörtént volna, a csikszeredei közbiztonsági főnök elkobozta a memorandum kéziratát, valamint a már kinyomtatott példányokat, a román kincstári ügyvéd pedig felszólította *Gaál* Endrét, a memorandum szerzőjét, hogy lakását huszonnégy óra alatt ürítse ki. Minthogy a kisebbségeknek a kisebbségi szerződés biztosítja, hogy panaszukat Genfben előterjeszthessék, ezért a memorandum elkobozása miatt most újabb panaszt készítenek elő.

Asthmát, tüdőcsúcsburatot, rekedtséget stb. gyógyít: Asthma Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet, Budapest, Andrássy-út 87. sz. Telefon: 123—82.

Vonatösszeütközés a kőbányai alsópályaudvaron. Súlyos vasúti szerencsétlenség történt az elmúlt hét hétfőjén a kőbányai alsópályaudvaron. Nagy volt a kőd és a vasúti személyzet is gondatlanul járt el. Ennek következtében az állomáson vesztéglő *monori* személyvonatba belesúszott az *csa* felől érkező személyvonat. Az összeütközésnek *tizennyolc sebesülte volt*, kik közül ketten sérültek meg igen súlyosan, de állapotuk a kórházban jobbra fordult. A rendőrség megindította az eljárást gondatlan vasutasok ellen.

Petőfi svéd fordítói. *Schöldström* Ottó svéd író nemrégiben hatvannyolc éves korában Göteborgban elhunyt. A három *Schöldström*-fivér között, akik Svédországban egyforma lelkesedéssel ápolták Petőfi kultuszát, Ottó volt a legfiatalabb. Nagy művészi készséggel és ihlettel fordította le a többek közt a nagy magyar költőnek *Füstbe ment terv*, a *Szerelmes tenger* és *Arany János*hoz című költeményeit, valamint a *János vitéz* több részletét. Most már csak egy *Schöldström* van életben, a hetvenhárom éves *Károly Vilmos*, aki elvonultan édeget Kunsbacka helységében és üres óráiban most is szívesen fordítgatja Petőfi verseit.

Maratoni verseny a gödöllői országúton. Az elmúlt vasárnap érdekes verseny zajlott le a Budapest—gödöllői országúton. Ekkor futották ugyanis a *negyven kilométer és kétszáz méteres maratoni versenyt*. A ritka esemény rengeteg érdeklődőt csalt ki a Hungária-úti versenypályára, ahonnan a versenyzők, számszerint *huszonöt*en, kifutottak. Az országút sokszor emelkedő útvonala erősen megviselte a versenyzőket, akiknek erejét ugyancsak próbára tette a sok kilométeres futás. *Kerepesig és vissza jutottak a versenyzők*, kik közül elsőnek *Király Pál* érkezett a célhoz, *2 óra 40 perc és 14 mp. alatt téve meg az utat*. Ezzel az eredménnyel *országos rekordot állított fel*. A huszonöt versenyző közül *csak ketten dőltek ki útközben*. A nyertesek értékes díjat kaptak.

Egy német étlap árai. Kezünkbe került egy vendéglő étlapja, amely Németország borzalmas helyzetének és nyomorúságának a bizonyítéka. Az étlap számai megdöbbentő képet nyújtanak egy virágzó világbirodalom bukásáról és a márka értékének megsemmisüléséről. Ime néhány mutató az étlapról: Felvágott vajjal és kenyérral *170 millió*, egy leves *20 millió*, két tükörtojás szalonával *200 millió*, ugorakalata *12 millió*, sertésfilé *300 millió*, magyar gulyás burgonyával *220 millió*, egy pohárka konyak *15 millió*, egy liter vörösbor *488 millió*, egy korsó sör *50 millió*, egy kávé *40 millió*, egy limonádé *30 millió* márka.

Fölemelik a polgári perek értékhatárát. A polgári peres eljárásban irányadó értékhatárokat legutóbb a kormány 1922. évi december 24-én kiadott rendeletével állapította meg. A pénz értékében azóta beállott csökkenés szükségessé tette az értékhatároknak *újabb nagymértű emelését*. Az erről szóló kormányrendeletet, amely a járásbíróság hatáskörére irányadó értékhatárt *hárommillió koronára* s a többi értékhatárokat is aránylagosan felemeli, a hivatalos lap legközelebbi száma fogja közölni azzal a másik rendelettel együtt, amely a munkajogi bíráskodásban az irányadó értékhatárokat emeli fel.

Pénzt sajtolnak még a sírkövekből is. Az üzérkedés féktelen szelleme nem kímélte meg a temetőt sem. Az utóbbi időben igen sok kérelemmel fordultak a hatóságokhoz, hogy engedjék meg az egy családhoz tartozó halottaknak közös sírban való egyesítését. A főváros jogügyi bizottsága ma foglalkozott ezekkel a kérelmekkel, amikor is *Buzáth* alpolgármester elmondotta ezeknek a beadványoknak célját, hogy a feleslegessé vált sírköveket a hozzátartozók jó áron eladhassák. A bizottság elhatározta, hogy gátat fog emelni az efajta üzérkedésnek.

Sztrájkolnak a londoni orvosok. Az új angol munkásbiztosító törvény életbeléptetése ellen már régebben fenyegető orvossztrájk kitört. Az orvosszövetségek titkárjai az egész országban bejelentették, hogy egyetértenek az orvosoknak mult héten tartott nagygyűlésükön elfogadott határozataival. Eddig 1600 orvos közül körülbelül 900 elhagyta Londont.

Másodszor termő almafák. Az erdélyi lapok ritka természeti csodáról írnak a szolnok-dobokamegyei *Bádványosváralja* községből. A falu határát június 27-én úgy elverte a jég, hogy a fákon még levél sem maradt. A fák azonban nem sokára rügyezni, majd virágozni kezdtek. Ma rakva vannak az almafák tyútkojásnagyságú másodtermésű almával. A szép *Jonathán*-almák, ha két hétig nem esik le még a dér, teljesen meg is érnek.

Új iskola és rendház épül Komáromban. Az elmúlt vasárnap tették le Komáromban a *Mészáros* Mihály által adományozott telken épült katolikus leányiskola és rendház alapkövét. Az ünnepségen megjelent *Klebelberg* Kunó gróf kultuszminiszter is, akinek nevével az új iskolát elnevezték. Az alapkövetélét szentmisével kezdődött, majd *Alapy* Gáspár polgármester, azután pedig a kultuszminiszter méltatták az új iskola és a rendház jelentőségét. Végezetül a megjelentek a pápai himnuszt énekeltek el.

A senyeházai hősök emléke

Hősök emlékének leleplezése Senyeházán. *Senyeháza* község hazafias lakossága a szláv határszélén, a református templom előtti téren díszes emlékoszlopot állított a világháborúban elhalt községbeli hősök emlékére. Szeptember hó 9-én ment végbe nagy ünnepség keretében az emlékoszlop felavatása, melyet gyászistentisztelet vezetett be, ahol *Szűcs* László helybeli református esperes mondott megható imát. A szobor előtt *Hodosi* Lajos kerczai református lelkész magasszárnyalású kegyeletes beszédében felavatta a hősök emlékoszlopát. Azután *Vörös* Lajos őrszentpéteri református lelkész szívhezszó alkalmi emlékbeszédet mondott és a szombathelyi honvéd dandárparancsnokság képviselője hajtotta meg a honvédség zászlaját a hősök szobra előtt. Végül a község visszatért katonái nevében *Sohár* Zsigmond tette le a koszorút a következő felirattal: *Bajtársak a hősöknek*. A község lányai magukfanta koszorúját *Kovács* Mária helybeli református tanítónő, a Tüzoltóegylet koszorúját *Krizsai* Jenő főparancsnok helyezte a szoborra. Ezután *Paál* Kálmán tüzoltóegyleti alelnök a szobrot átadta *Sohár* Jenő községi bírónak, aki felhívta a község lányait, hogy sohasem feledjék el friss virággal díszíteni az emléket. Az emlékoszlop felállítását körül *Paál* Kálmán tüzoltóegyleti alelnököt, *Krizsai* Jenő főparancsnokot, *Németh* Sándor alparancsnokot és *Németh* József egyleti jegyzőt illeti az elismerés. Mindannyian végigharcolták a nagy háborút.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Lokomobil-gépész vizsgát hol tehetek? (F. F., Szarvas.)
Felelet. Forduljon a Magyar királyi technológiai iparmúzeum igazgatóságához, ahol a legkimerítőbb felvilágosítást fogja nyerni. Fűtési bizonyítvány csak mint fűtőt képesíti és ennek elnyerése a gépész vizsgáldat nincs összefüggésben.

Üzenet a könyvrendelőknek. Gyűrlés: *A szántóföld helyes művelése* 6600 K; Buday Barna: *Titkok földje és Karikás János csodálatos kalandjai* 5580 K; Fend: *Szőlőművelés* 4500 K.

Lampérth Géza: Régi magyar levelesláda. (Pantheon kiadása.)
Egy darab magyar élet, a régiek, az öregek élete tárul elénk, apró, mozaik szemekből összerakva, Lampérth Géza kis könyvéből. Letűnt századok szép emléke, messze távolsága ez: és mégis minden, mintha csak ma lenne, mintha a mi életünk örömét, keserűségét, apró-cseprő dolgait és bájait tükröztetné. Oly közel hozza a múltat, — vagy, ha úgy tetszik, annyira visszavisz a régi időkbe, hogy teljes melegeben érezzük a «testvérszívek dobogását» messze századokon át. «Régi magyar levelesláda» kedves és értékes leveleit mutatja be a szerző, többnyire szerető szívek írásait, hogy fényt vessen az örök emberi érzésekre, majd pedig jellegzetes kortörténeti adatokat tartalmazó írásokat, hogy megismertessen bennünket rég letűnt idők szép magyar szokásaival. Nagyszerűen válogatja meg anyagát: a szívhöz is van szava, az értelemez is, a kíváncsisághoz is. Az egyes levélcsoportokat (Magyar szerelmes levelek; Nagy írók szerelme; Magyar nők élete; Régi magyar családi levelek; A legrégibb magyar levelek) művészi kézzel megrajzolt képek és értékes magyarázatok kísérik. Egy nagy, rendezetlen anyagot felkutatni önmagában is érdem, de kiválasztani belőle azt, ami jellegzetes, ami mindenki érdekel, amiben mindnyájan szépet és vonzót találunk, beszöni azt egy önmagában is irodalmi becsű értékezés keretébe: ez már tiszta művészet. Lampérth Géza kedves, mindnyájunkat érdeklő dolgokkal ismertetett meg bennünket s értékes, művészi munkát végzett.

A bátorság királya nyomorban halt meg. Tancredo Lopez híres spanyol bikaviador a legnagyobb nyomorban meghalt. Az egykor nagy vagyonú bikaviador, akit a bátorság királyának hívták, a bikaviadók alkalmával egy alig térdmagasságnyi alapon az aréna közepén szobor gyanánt szokott állani. Élete attól függött, hogy a megvadult bika támadását teljes mozdulatlanágban állja. Lopez számtalan bikát vezetett tévútra azáltal, hogy sokszor negyedórán állt márványszerű mozdulatlanágban az alacsony talponton. A bika többnyire dühösen nekirugaszkodott, azonban abban a családásban, hogy szoborral van dolga, megtorpant és dühösen körülzseglásta vélt élettelen ellenfelét, míg azután a pikadorok, banderillerok és matadorok felvették vele a viadalt. Lopez híres bikaviadálai *iszonytató és háborzongást idéztek elő a nézőközönségben* és számos bikaviadort készítettek az utánzásra. Ezeket a bikaviadorokat trankredoszoknak nevezték el, azonban közülök számosan voltak olyanok, akik *képtelenek voltak hidegvérüket megőrizni és megmozdultak, mire a bika könyörtelenül elbánt velük.*

Hogyan dolgoznak a «munka szabadságának hívei». A Vegyipari Gépgyár az elmúlt héten olyan munkást alkalmazott, aki nem tagja a szakszervezetnek. A szociáldemokrata munkások társuk azonnali elbocsátását követelték a gyárigazgatóságtól, amely nem volt hajlandó a terrornak engedni. A munkások nagy része erre *sztrájkba állt*, mire a gyár a sztrájkoló munkásokat elbocsátotta és új munkásokat szerződtetett. Pénteken délben, amikor a munkások már ebédre készülődtek, egy csoport munkás nyomult be a gyár területére és *törni-zúzni kezdtek*. A gyári étterem ablakait bevették és a termet sárral mocskolták be. Csak mikor a X. kerületi kapitányság őrsége megérkezett, akkor ért véget a sztrájkoló munkások dühöngése. A rendőrség azonnal nyomozást indított és *12 romboló munkást vett őrizetbe.*

Hathónapi fogházra ítélték «A Reggel» felelős szerkesztőjét. A Reggel című lap augusztus 13-i számában éles támadást intézett Nagy Emil igazságügyminiszter ellen a részvényüggyel kapcsolatban. Hivatalból üldözendő rágalmazás vétsége címén indult meg az eljárás Lázár Miklós, a lap felelős szerkesztője ellen. Az ügyet a múlt pénteken tárgyalta a törvényszék. Lázár bocsánatot kért az igazságügyminisztertől, mert belátta, hogy egy szó sem volt igaz abból, amit írt. Nagy Emil nem fogadta el ezt az elégtételadást, mire a bíróság részletesen kihallgatta a vádlottat. Lázár kijelentette, hogy állításait bizonyítani nem tudja. A bíróság a vád- és védésszéd elhangzása után *hathónapi fogházra és háromszázezer korona pénzbüntetésre ítélte el a rágalmazó szerkesztőt.* Az ügyész megnyugodott az ítéletben, Lázár pedig fellebbezést jelentett be amiatt, hogy nem alkalmazták az enyhítő szakaszt.

Mikor az álom teljeseedik. Mistress Wilson, egy angol farmer felesége különöset álmódott. Mintha sétálni ment volna a közeli erdőbe. Sétaközben elvesztette aranygyűrűjét. Keresni kezdte s végül meg is találta egy hatalmas odvas fa alatt, egy kis szikla közelében. Amikor föl akarta venni a gyűrűt, mintha meghasadt volna a föld és a szakadékból nagy halom arany csillant föl. Az álom nem hagyta nyugton az öregasszonyt és az egyik rokonához fordult, kit *Lilfortnak* neveznek. Lilfort évekkal ezelőtt aranyás volt Kaliforniában. A férfi három napszámot fogadott, kiment velük az erdőbe és *csakugyan rátalált a szikla melletti odvas fára*, amelyet az öregasszony álmában látott. A napszámok ázni keztek, húsz óra hosszat szakadatlanul ástak. Hatalmas gödröt ástak, de a fáradságnak ugyancsak bőséges lett a jutalma. *Gazdag aranyforrásra bukkantak.* Pár nap mulva az aranyeret megvásárolta egy részvényirtásáig 50.000 fontért. Már most azután igazodjék el ezen a dolgon minden bölcs és vénasszony. A históriát egy spanyol lap írta le, mi nem vállalunk sem az álomért, sem a kincseről felelősséget.

Odább tolt hétémeletes palota. Egy chicagói ujságban olvassuk, hogy a város egyik utcájában, amelyet most szabályoznak, útból volt egy *hétémeletes palota*. Az épületet el kellett távolítani, de lerombolni még sem akarták, mert ez sokmillió kárt okozott volna. Az amerikaiak azonban nem igen jönnek zavarba, elhatározták, hogy a hétémeletes palotát *egyszerűen félretolják az útból*. Erre egy mérnök vállalkozott. Óránkint 120 centiméteres gyorsasággal, jobban mondva lassúsággal tovább tolt a palotát harminc méterrel. Közben a házban *mindenki nyugodtan végezte a maga munkáját.*

Levetett és magával hurcolt egy rendőrt a megvadult lova. Bartók Ferenc lovasrendőr a Király-utca sarkán teljesített szolgálatot. Lova a búcsúsok fülsiketítő lármájától megvadult, vágatni kezdett végig a Király- és a Dohány-utcán. Az Aggteleki-utca sarkán levetette hátáról a rendőrt, akinek lába beleakadt a kengyelbe és a megvadult lova maga után vonszolta hosszú darabon. Több lovasrendőr a megvadult állat után vágatott, de nem tudták megfékezni. Végül a paripa a kimerültségtől összerogyott. A rendőrt ekkorra elborította a vér, a feje merő seb lett és elvesztette eszméletét. Egy kapu alá vitték és értesítették a mentőket. A rendőr sérülése súlyos, de nem életveszélyes.

Az «Ecclesia Harangművek» r.-t. Tek. Igazgatóságának, Budapest. Egyházközségünk az Önköl által részünkre szállított és általunk f. évi április hó 15-én nagy ünnepellyel felavatott 336 kg. súlyú «B1» hangú haranggal a legteljesebb mértékben meg van elégedve, mert annak kivitele csinos, hangja erlagadóan szép és önkéntelenül imára buzdító, sőt még a környékbeli falvak lakói is áhítatlan hallgatják. Valóssággal reklám! A fentiek alapján öszintén ajánlhatom minden harangrendelő egyházközségnek t. cégüket. Ajánlóm és köszönetem nyilvánítása mellett, vagyok kiváló tiszttel, Somogyviszló, 1923. október 22-én, *Bujtár János* ref. lelkész.

Kálló község vásártartási engedélyt kért a földművelésügyi államtitkártól. Kálló, nógrádmegyei község küldöttei jártak a napokban Schandl Károly államtitkárnál, akitől a vásár tartásának az engedélyezését kérték. A kereskedelmi kamara és a mezőgazdasági kamara már véleményezte a község kérelmét és egyedül az állategészségügyi tanácsban nem ment meg keresztül. Schandl államtitkár megígérte, hogy a község kívánságát támogatni fogja.

Amikor az elemisták — sztrájkoltak. Egyik szombathelyi elemi iskola második osztályú tanulói *sztrájkba léptek*, mert nem voltak megelégedve tanítónőjükkel, aki teljesen új módszer szerint akarta őket tanítani. A nyolcéves férfiak ezért elhatározták, hogy mindaddig nem járnak iskolába, míg az igazgatóság más tanerőt nem bocsát rendelkezésükre. A nebulók néhány nap mulva mégis elmentek az iskolába — miután megegyezésre jutottak a tanítónénivel.

Föltalálták a domború fényképezést. Kaszab Miklós Amerikában élő aradi származású magyar mérnök feltalálta az olyan fényképezést, mely a tárgyakat nemcsak magasságban és szélességben, hanem *terjedelemben is feltünteti*. Térképek, építkezések felvételénél, nemkülönböztetve természetudományi, állattani és orvosi felvételénél az új fotografálásnak nagy a jelentősége. A találmány előreláthatóan át fogja alakítani a portréfényképezés művészetét is. A feltaláló itthon építésmérnök volt és több szép palotát épített Budapesten. Annakidején ő nyerte el az Erzsébet-emlékmű pályázatát is. A háború alatt megsebesült és a katonai sáremlék-rendező szobrász- és építőbizottságnak volt az ügyvezetője. Kaszab már hosszabb ideje él Amerikában.

Aki ad valamit fogai szépségére és hogy a szája illatos legyen. Amor fogkrémét használjon. Gyár: Pán Laboratórium IV., Régiposta-utca 2. sz. Budapest.

Játék — két gyermek tűzhalálával. Négy fiatal gyerek indiános-dit játszott egyik Newyork melletti városka erdejében. Kettőt fogolynak jelölték ki maguk közül, egy fához kötözték őket, *máglyát raktak lábuknál és elégették őket.* A borzalmat véget ért játék részletei a következők: Charles Spindler tizenegy éves és William Hubbard tizenhat éves fiúk az áldozatok. Gyilkosai Taylor Hubbard tizenhétéves fiú, William testvére és Dick Forman tizenhat éves fiúk. A játék otthon kezdődött, aztán egyikőjük azt ajánlotta, hogy menjenek ki az erdőbe és rendezzenek egy indián drámát. Spindler és Hubbard volt hivatva a foglyok szerepének betöltésére. A győztesek arra ítélték őket, hogy tűzhalált szenvedjenek. Oda kötözték őket egy fához, száraz fűvet és ágakat raktak a lábuk közé, lelacsolták olajjal és meggyújtották. *Mialatt az ágak tüzet fogtak, a két fiú indián táncot járt a tűz körül.* A fához kötözött fiúk kétségbeesetten kiáltottak segítségért. A másik kettőt pánikszerű rémület fogta el. El akarták vágni pajtsaikkal köteleit, de a mindjobban elharapódzó lángok miatt nem tudtak közel jutni hozzájuk. Elrohantak a közeli patakhoz és vízzel töltötték tele sapkájukat. Mire azonban visszatértek, a víz nagyrésze kifolyt s ami megmaradt, nem volt elég a lángok eloltására. A két fiú erre teljesen elvesztette a fejét. Jajgatva futottak be az erdőbe. Kiáltásuk felkeltette Charles Goff belmari lakos figyelmét, aki odarohant a tűz színhelyére. A lángok akkorára már átégették a köteleket s a két fiú arccal belebukott az izzó zsarátokba. Borzalmat és éjszakai sebeket szenvedtek mind a ketten, de még eszméletlen voltak. Vazelinbe pakkolták a szerencsétleneket, injekciót adtak nekik, hogy csillapítsák rettenes fájdalmaikat, éjjelkor azonban hét perc különbséggel meghaltak mind a ketten. A fiatal gyilkosok most börtönben várják, mi lesz játéukért a büntetésük.

A hanyag operáló orvos. Az Egyesült Államokban levő Salem városában megoperálták egy beteget. Rákban szenvedett és az orvosok fölnyitották a hasüreget. A hasban az orvosok nagy meglepetésükre *egy orvosi gummikesztyűt találtak.* Minden bajnak ez a kesztyű volt az okozója. A beteg magához térése után elmondotta, hogy évekkel ezelőtt megoperálták a vakbélét s valószínűleg akkor felejtették testében a gummikesztyűt. A beteg most teljesen felépült.

Felszínre hozzák a Laurentic kincsét. A világháború alatt egy német tengeralattjáró megtorpedózta a Laurentic nevű angol hajót, amely aranyat szállított Amerikába. A hajó az ir partok közelében elsüllyedt anyarakományával, amelyeket 1921. évben kutattak fel. Azóta buvárok hordják fel a kincseket s más még használható részeket emelnek ki. Az angol hivatalos jelentés szerint a Laurentic hajón több mint *öt millió font sterling súlyú el.* Ebből még 1921-ben ötszáz ezer font sterlinget, 1922-ben 1,259.600 és 1923-ban máig 1,957.632 font sterlinget hoztak felszínre. Még körülbelül 1,200.000 angol fontnak kell tehát a tengerfenéken lennie. Az aranykincs felszínrehozásán 36 buvár dolgozik s mintegy hatvan tengerész munkálkodik a buvárhajókon. A buvárok munkája igen nehéz, úgy hogy volt nap, amikor csak ezeröttszáz aranyfontot találtak. Most már abbahagyják — ebben az évben — a munkát, mert az időjárás megfordul s a buvárok nem ereszkedhetnek a víz alá. A Laurentic felhozott kincsét az angol állami bankba küldik s az angol tartozások fedezésére fordítják.

Fojt a must. Karaji András szentmártonkútai gazda fia mustért ment le a házbán lévő pincébe, de mivel sokáig nem jött vissza, apja utána ment. Néhány perc múlva a gazda nyugtalan-kodó felesége is lement a pincébe, de ő is lentmaradt. A szomszédok csakhamar észrevették a három ember eltűnését s megfelelő óvintézkedések mellett lementek a pincébe, ahol mind a három embert a földön fekvő találták. Megállapították, hogy *mind a hárman meghaltak a must erjedésétől fejlődő gázoktól.*

Esküvő a fogházban. Érdekes esemény folyt le az elmúlt héten a Markó-utcai ügyészség fogházában. Az egyik fogoly, egy banktisztviselő, házasságot kötött menyasszonyával a fogház iródjában. A menyasszony az anyakönyvvezetővel várt az irodában pont két órákor a vőlegényre, aki előírásos vőlegényi öltözetben jelent meg ott. Az anyakönyvvezető összeadta őket, majd tartós és boldog életet kívánt nekik. Az esküvő után a fogház ügyésze engedélyt adott a vőlegénynek, hogy fél óráig beszélgethessen feleségével. A rövidre szabott mézespercek után az ifjú férjet visszavezették cellájába.

VAN-E ÖNNEK, MÁR MORZSKÁJA?

Ha még nincsen, úgy azonnal vegye meg a Vladár-féle «Morzska» kézi kukoricamorzsólőkészüléket, mely a kézfejre csatolva, könnyen és fáradság nélkül morzsol átlag percnként 10 csövet. Kötő szakszervevények. Beszereshető kisebb és nagyobb alakban, jobb- vagy bal-kézre, minden vaskereskedésben és Hangya fogyasztási szövetkezetekben, kétféle minőségben, ú. m. 4500 és 9000 koronás árban.

Ha megvette, mutassa meg ismerőseinek, mert e készülékkel sok pénzt, időt és fáradságot takarít meg. Viszonteladónknak Kínizsi-utca 12.

ÚJ HALTENYÉSZTÉSI KÖNYV!

ÉDESvíZI HALGAZDASÁGOK

ÍRTA: RÉPÁSSY MIKLÓS
földművelésügyi h. államtitkár.

Foglalkozik a haltenyésztés minden ágával, a halastavak gazdaságos kihasználásával, halgazdaságok berendezésével. Némikülözhetetlen minden gazdaember részére. Teljesen új bevételi forrásokra mutat rá. 27 képpel. — Bőli ára feljártal és forgalmi adóval együtt K 9000

AZ ATHENAEUM R. T. KIADÁSA.
KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBN

BRILLIÁNSOKAT,

gyöngyöket, régiségeket bárkinél drágábban vesz Székely Emil Király- Tel.: József 105-35. u. 51. (Teréz-templom m.)

Szakorvos -rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás! Rendelés egész nap. VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Szivógázmotor

egy 15/20 lóerejű és egy 70/80 lóerejű, továbbá egyéb szivógázmotorok kaphatók gabonatorlesztésre is.

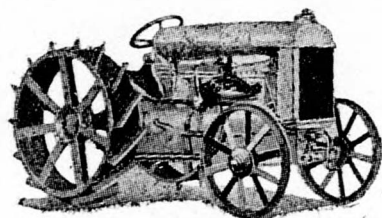
Cím:

KELLNER ANTAL ÉS FIA
Budapest, V., Berli-ni-tér 4. sz.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosan a megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyal-u. 19.

Pálinkafőzőüstöket, mosóüstöket és tejgazdasági üstöket stb. vörösrézből, elsőrendű kivitelben raktárról szállít, központi és mezőgazdasági szeszfőzőket szakszerűen berendez:

Godra Sándor és Fia
rézműveszeme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz. Nagyvásártér közelében. Telefon: József 50-12.

FORD

HALTENBERGER VILMOS
autorizált Képviselete

FORDSON TRACTOR

FORD

Petroleummal.

☛ SZÁNT — HAJT — VONTAT. ☛

Petroleummal.

A legolcsóbb gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve. Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságoktól.

Tel. 66-15. Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 19. szám. Tel. 66-15.

Vörösréz pálinkafőző-üstök és

vörösréz mosóüstök raktáron mindenféle kivitelben Máthé András rézműtrügyár, Ujpest, Károly-utca 11. Nyugatitól B villamossal. Telefon: 140-06.

TRÉFÁK

A kényelmetlen utazás.

— Ugyancsak rosszul utaztam az egész utam alatt. Háttal kellett ülnöm a menetiránynak.
— Miért nem cseréltél valakivel helyet?
— Nem lehetett, mert *egyedül* voltam a kocsiban.

A sovány fizetés.

A könyvelő benyit az irodába, félretett kalappal. A főnöke rászól:

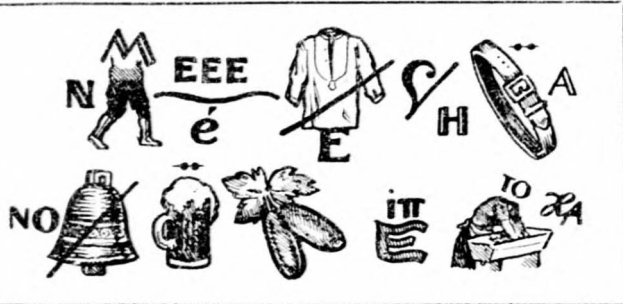
— Talán levenné a kalapját!
— Nézze, Grün úr — mondta a könyvelő — már ez se tetszik magának? Pedig mióta ennél a cégnél vagyok, a kalapom az egyetlen, amit — *félretehettek*.

Nehéz dolog.

— Hadnagy a legényéhez: Aztán idejében kelts fel, de mindenestre egy negyedórával előbb, mielőtt az eső esni kezd!

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Kinti István, Kölesdről.)

2. Számrejtvény.

- 1, 2, 3, 7 Így hívjuk a pihenő földet.
4, 12 A jószívű teszi.
9, 15, 6, 5 Tiszta háznál van.
13, 14 A fáradt teszi.
17, 18, 19 Ruhát szönek belőle.
16, 20 Varróeszköz.
21, 10, 11, 8, 10 Leánynev.
1—21 A magyarok imája.

(Beküldte: Bordás Alfréd, Fegyvernekről.)

3. Betűrejtvény.

ÖR – ÖM ÖÖRRÖÖMM

(Beküldte: Sívák Ferenc, Dobodólról.)

A 42-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

A 41-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Talány: **Zseb.**
2. Pótlórejtvény: **Dalmácia.**

Megfejtették: Fank György, Vámos Zoltán, Beminger Jenő, Batta Pál, Jankovits Mátyas, Wolford Zoltán, Kovács Gizella, Bartha Viktor, Bartha Máté, Kónyi Pál, Dósa Imre, Széll Mihály, Mészáros Sándor, Szabó László, id. Dömböy Lajos, Meskó András, Tamás Ferenc, Ragó István, Tüzes István, Samodi János, Boros Mihály, Pap Zoltán, Felek András, Miskey Gézá, Varga Ferenc, Szijártó Szabó Benjamin, Magony József, Hezdeus Imre, Herbert László, Gergely József, Sándor István, Lipták László, ifj. Dömböy Lajos, Nagy Sándor, Györke Lajos.

Jutalomkönyvet nyertek: **Tamás Ferenc (Soltvadkert), Herbert László (Cserkut), Kónyi Pál (Égethalmopuzta), Bartha Máté (Kaba), Jankovits Mátyas (Mosonszentjános).**

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 47-ik számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 28-án.)

Gabona- és lisztvásár. 76 kgr.-os tiszavidéki búza 86—86.500, pestmegeyi és dunántúli 85—85.500, 79 kgr.-os tiszavidéki 87—88.500, pestmegeyi és dunántúli 87—88.000, rozs 57—58.000, takarmányárpa 62—64.000, sórárpa 72.500—77.500, zab 65—67.000, köles 76—78.000, tengeri 66—67.000, repce 165—170.000, korpá 35—36.000 K métermázsánként. — Búzaliszt 0-ás 1900, 2-es 1650, 6-os 1300, 7-es 940, takarmányliszt 580, korpá 430. Rózs 0-ás 1300, 1-es 1100, takarmányliszt 580, korpá 430 K kilogrammonként.

Vetőmagvak. Lóheremag nagyaránkás, nem tisztítható 450.000—520.000, tisztítható 520.000—600.000, nagyaránkamentes 600.000—650.000, lucernamag nagyaránkás, nem tisztítható 450.000—520.000, tisztítható 520.000—550.000, nagyaránkamentes 550.000—860.000, biborheremag 140—150.000, őszi borsó 70.000—75.000, szőszöbűkköny 240.000—260.000, mák 320.000—330.000 K métermázsánként.

Takarmány. Rétság elsőrendű ó 31.000—40.000, másodrendű ó 21.000—30.000, harmadrendű csomagolásra 15.000—20.000, nádtakarmány, zöld, száraz 10.000—14.000, muharszéna 33.000—48.000, lucernaszéna 45.000—52.000, takarmányrépa 13.000—18.000, alomszalma 14.000—20.000, zsúpszalma 22.000—26.000 K métermázsánként. — **Műtakarmány-piac.** Korpá 390, malomkorpá 430, 8-as takarmányliszt 550—580, konkoly 500, répaszelet 480, malatácsira 400, söriörköly 400, olajpogácsa 600, extrahált liszt 300, lótap 250 K kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb 4000—4700, kivételesen 4900—5000, közepes 3000—3800, gyengébb 2100—2900, bika jobb 3800—4600, kivételesen 4800—5000, gyengébb 2800—3700, tehén jobb 3400—4400, kivételesen 4500—4700, gyengébb 2100—3200, kicsontozni való marha 1700—2000, növendékmarha 2400—3500 K kilogrammonként, élősúlyban. **Sertésvásár.** Könnyű 7200—8900, közepes 8300—9300, nehéz 8900—9500 K kilogrammonként élősúlyban.

Lóvásár. Igás kocsiló, nehéz 1.200.000—3.900.000, igás kocsiló könnyű 700.000—2.400.000, alárendelt minőségű lovak 100.000—950.000 koronáig.

Szűrőmarhavásár. Élő borjúk: Belföldi szopós, elsőrendű 6300—6600, kivételesen 6700, másodrendű 5400—5800 K kilogrammonként élősúlyban.

Tenyészállatok és jármosökrök. Elsőrendű erdélyi prima, tarka jármosökrök 6000—7000, elsőrendű tarka jármosökrök 5500—6000, másodrendű tarka jármosökrök 5000—5500, friss fejős és vemhes tehének 5500—6000, 1/2 éves iszűk és tinók 4500—5500 K kilogrammonként élősúlyban.

Gyapjú. Nagybani árak a következők: merinó, uradalmi 9400—10.400, szenyves 8600—9300, báránygyapjú, uradalmi 8000—9200, szenyves 7500—8600, timárgyapjú, tiszta, elsőrendű 19.000—24.000, másodrendű 18.000—20.000 K.

Nyersbőr. Marhabőr 8500—8700, borjúbőr 11.000—12.000, juhbor 3600 K kilogrammonként a vágóhídon átvéve.

Tej és tejtermékek. Tejles tej literje okt. 13-tól 1170—1172 K. A tejtermékek piaca szilárd. Nagybani árak a következők: Vaj elsőrendű 15.000—18.000, másodrendű 10.000—13.500, juhsajt 7500—8000, grói 12.00—12.800, óvári, trappista 9600—11.500, emmentáli 14.000—19.000, juhtúró 7500—8200, kevert 3600—4400, tehéntúró 1600—2000 K kilogrammonként.

Hús- és zsírpia. Marhahús elsőrendű 7800—9600, másodrendű 5600—8000, sertéshús elsőrendű 12.200, másodrendű 11.000—12.000, borjúhús elsőrendű 13.000—15.000, másodrendű 10.200—13.000, birkahús 6600—7600, zsír és hárj 13.600, zsírszalonna 12.000—12.500, füstölt- és paprikászalonna 13.600—14.000, disznósajt 8400—15.000, töpörttyű 11.000 K kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Csirke párja 10.000—13.000, tyúk párja 20.000—28.000, kappan párja 21.000, hizott ruca 9000—10.500, hizott liba 9000—10.500, hizott pulyka 7000, libamáj 16.000—26.000, libazsír 16.000—17.000 K kilogrammonként. Tojás darabja 480—560 K.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 800—900, petrezselyem 800—1000, zeller 400—900, kalarabé 300—400, vöröshagyma 340—360, fokhagyma 400—800, cékla 260—600, fejeskáposzta 260—360, kelkáposzta 500—900, vöröskáposzta 900—1400, rózsaburgonya 420—480, fehér 280—320, uborka 1800—2000, paradicsom 800, zöldpaprika 1000—1200, tök 550—700, csőtengeri 160—200, zöldtábor 1800, karfiol 2000—3000, paraj 800, sóska 320—800, sampióngomba 12.000—16.000, alma 2400—3500, körte 2300—3500, szilva 1800—2800, őszi barack 5000, szőlő 1000—2000 K kilogrammonként.

Idégen pénznemek legmagasabb árai. A deviza-központ hivatalos árjegyzése 1923. évi október hó 29-én: 1 drb Napoleon 69.000 K, angol font 92.900 K, dollár 20.530 K, francia frank 1236 K, német márka 0-00002 K, olasz lira 945 K, osztrák korona 0-29 K, román lei 110 K, cseh korona 617 K, svájci frank 3660 K, szerb dinár 239 K, lengyel márka 0-021 K. Zürichben 100 magyar koronáért 0-0304 svájci frankot fizettek.

Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős kiadó: **Mező Pál.**

Főszerkesztő: **Mező Pál.**

Felelős szerkesztő: **Héj Imre dr.**

A HÁROM MÓKUS

AMERIKAI TÖRTÉNET.

4. folytatás.)

— Vagy mint rinocérosz! — kiáltotta Driver Bob. — Ez illik hozzá a legjobban!

Tomboló hahota követte a tréfát.

Dolly és Bill ismét az ivóba léptek. Leültek a férfiák asztalához.

— Mit határozott hát, miszter Driver? — kérdezte Bill. — Gondozni akarja a mókust? Ha nem, mit szólna hozzá, ha csakugyan pártfogásomba venném? Nálam egészen jó helyen volna, szabad levegőn és napfényben. A megfelelő táplálékról majd gondoskodom. Van elégogyoróbokor az erdőben, közel a farmomhoz. Alkalmos helyet is keríték neki. Attól, remélem, nem tart, hogy kárt tesz az állatban? A dollárokra nem is tartok számat, előre bocsátom. Ha az ön mókusa nyeri meg a csekket, az összeg leányáé, misszisz Dollyé legyen. Ilyen módon ön megszabadul minden gondtól s a leányának mégis alapos kilátása lehet az örökségre.

— Apus — hízelgett Dolly — nagyszerű az ötlet! Látod, nem is olyan álomszuszek ez a Bill. Fogadd meg a jó tanácsot.

Driver Bob pillanatig töprengött. — Well! — mondotta végül — elfogadom az ajánlatot. De csak egy feltétellel!

Bill várakozva tekintett rá.

— És mi az?

— Ha a mókus elnyeri az örökséget, a huszonötezer dollár Dollyé. Rendben van. Ha azonban — folytatta fenyegető hangon — az ön hibájából odavész az örökség, akkor egyszer és mindenkorra le kell mondania leányom kezéről.

Bill arcáról nagy ijedség tükröződött. Kérdően pillantott Dolly felé.

Dolly hevesen bólintgatott.

— Well! — mondta végül Bill. — Elfogadom a föltételeket. Ha az én hibámból elvész az örökség, lemondok Dolly kisasszonyról.

— Akkor hát vigye a ketrecet a mókussal. Áll az alku. Mindjárt tanuk is vannak rá.

— Rendben van, tanuskodunk! — kiáltották a férfiak.

Félóra múltán Bill hazafelé fordította az öszvérfogat rúdját, miután fölpackolta az árut és a ketrecet.

Amikor indulni készült, Dolly jelent meg az üzlet ablakában.

— Szerencsés utat! — kiáltott utána kipirult arccal. — És sok szerencsét a mókussal!

III.

Rákövetkező napon Bill a farmján kényelmesen elhelyezte a mókust. A ketrecet a ház hátuljához, az eresz alá állította. Zárt előteret is kerített a ketrec elé s néhány fácskát ültetett oda. A ketrec ajtaját nyitva hagyta, úgy hogy a mókus kedvére bujóskazhathatott a tágas területen. Az állatot nap-nap után ellátta gyümölcscsel,ogyoróval, vízzel, tisztán tartotta ketrecét s mindig az állattal foglalkozott, valahányszor csak ideje engedte.

A mókusnak, úgy látszik, kedvére volt az új élet, vidámabb és fürgébb lett, játékosan futkározott a ketrecben, hízott és igen jó étvágya volt. Valahányszor bekocsizott a városba, Bill mindannyiszor beszámolt Dollynak és ha alkalma volt találkozni vele, a vendéglőst is tájékoztatta a mókus állapotáról.

Miszter Wood is haza érkezve New-Yorkba, nyomban hozzálátott a mókus kellő elhelyezéséhez. Előre kitervezte, hogy milyen hajlékot szerkeszt nekik. Lakatosot hívatott és bádogost, villanszerelőt és asztalost. Majdnem egy hélig tartott a szakadatlan fűrészelés, fűrés, faragás.

Misszisz Pullet, amikor visszaérkezett Baltimoreba, azonnal haditanácsot tartott öt legjobb barátjával, kik különböző korúak és természetűek, de valamennyien véneányok voltak. Alaposan megtárgyalták a mókus nevelését, azaz gondozását. Elmentek egy kosárkereskedőhöz, elmentek egy fűhárnykereskedőhöz, elmentek egy konfekció-üzletbe, cukrászdába is elmentek, valamint több más boltba. Hosszú válogatás és alkudozás után végre nagy csomagokkal megrakodva rohantak haza. Csattogott az olló, serényen varrtak a fűk misszisz Pullet lakásán, amely mintha szabóműhellyé változott volna...

Eltelt két hónap. Weaver Bill meg volt elégedve a mókussal. Az állat ugyan valamivel csöndesebb és mogorvább lett, de, s ez a legfontosabb, jó étvágya volt. A fiatalembernek sokszor eszébe jutott, vajjon mit csinálnak mókusaikkal a többi örökösök, minthogy azonban nem volt velük semmi összeköttetése, megnyugodott abban, hogy a maga részéről minden tőle telhetőt megtett, szemelött tartva Dolly és Driver érdekeit.

Miszter Wood Anthony azonban módját találta, hogy kilesse Driver Bob eljárását. Misszisz Pullettől nem félt. Levelét írt Pricklenek, a bírónak és a levélhez tíz dollárt mellélt. Megkérte a bírót, hogy értesítse őt a vendéglős mókusának a sorsáról. Amikor megkapta a választ, diadalmasan cuppantott.

Misszisz Pulletnak szintén akadt egy barátja New-Yorkban, aki ismerte miszter Wood Anthonyt. Ez a helygy bizalmasan értesítette misszisz Pullettől arról, hogy hogyan bánik Wood a mókusával. Mihelyt megkapta misszisz Pullet a bizalmas értesítést, rögtön haditanácsot hívott össze. A levél nagy derűt keltett a női hallgatóság között, majd pedig mély részvétüket fejezték ki a szegény mókus sorsa fölött...

Elmúlt újabb három hónap. Weaver Bill mókusa még mogorvább lett és még visszavonultabb. A legnyugtalanítóbb az volt, hogy már az étvágyát is elvesztette. Bill a legcsábítóbb falatokat nyújtotta neki, de a mókus ügyet sem vetett rá. A farmer szolgája nem is állotta meg, hogy egy napon ki ne mondja lesújtó véleményét:

— Ötven centet bizonyosan megér a bőre...

Billt szíven szúrta ez a kijelentés. Ha a mókus jobblétre szenderül, Driver ezt bizonyosan az ő rovására számítja és akkor végérvényesen lemondhat Dolly kezéről. Hétszámra törte a fejét, hogy mit csináljon. Végül derengeni kezdett előtte egy halavány reménységár.

Körülbelül egy hónap óta estéről-estére belátogatott farmjába a chikágói állatorvosi akadémia egyik tudós tanára, miszter Jefferson Ralph, aki egy közeli nagy farmban töltötte nyári szünidejét és a környék állat- és növényvilágát tanulmányozta. Kirándulásokat rendezett, rovarokat, pillangókat, növényeket gyűjtött. Megkérte Weaver, hogy virágágyai között turkálhasson és a fiatal farmer szívesen teljesítette a kérést. Ezt a tudóst kérdezte meg egy napon Weaver, hogy mit kezdjen a mókussal. Talán majd ad valami hasznos tanácsot. Este, mint máskor is, bekopogtatott a tudós.

Bill üdvözölte és előállott a kérdéssel. Miszter Jefferson Ralph már többször megtekintette a mókust és látta ő is, hogy valami baja van az állatkának.

— Bizony, miszter Weaver, nincsen egészen jól a mókus. Nem hinném, hogy komolyan beteg volna, véleményem szerint csak a szabad mozgás hiányát sínyli az állat. Sajnos, nem tudok, mit tanácsolni. Akármilyen jól gondozzuk is a ketrecbe zárt állatot, mégsem érzi magát úgy, mint természetes körülmények között. Ennek következménye, hogy sorvadásnak indul és hamar pusztul.

PÁLINKAFŐZŐ

és egy darabból Kalapált

vörösréz mosó- és lekvarfőző-üstök

legjutányosabban kaphatók

NAGY IGNÁC cégnél
Budapest, Károly-körút 9. szám.
Alapított 1884. Telefon: József 115-14.

Hangszerek és gramfonok
engedélyes árban
HANGSZER-OTTHON
Fekete Mihály-nál
Budapest, József-körút 9. szám.

MRAVKÓ JÓZSEF
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Eladó: elsődrendű gyártmányú golyós, sörtes, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörtes töltények, löszerek.

A „HANGYA” szövetkezet tagjai megbízható jóminőségű árát a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a

„HANGYA”

vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász, zephir, szövet, kész férfi- és női-ruha, kemő, harisnya, cérna, pamut, szabókéllékek, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműrűk. 4

VISZKETEKSÉG

rühesség sűrű ellen használja rég bevált és kiváló „ANTISCABINT”, magyar neve:

BORÓKAKENŐCS.

Kapható minden gyógyszerárban. — Gyártja: Kozmochemia R.-T. Bpest, VII., Dembinszky-u. 4.

Gőzcsepplőgarnitúra

- 10 lóerejű Magyar állami
- 6 lóerejű Magyar állami
- 5 lóerejű Magyar állami
- 6 lóerejű Hoffherr-Schrautz
- 2 1/2 lóerejű Magyar állami, 720^{mm}/m csepplővel, sínes, hátul zsalólt Elevátor, Hoffherr-Schrautz
- 8/10 lóerejű szivógázos csepplőkészlet 900^{mm}/m dobszélességű csepplővel

kapható gabonatorlesztésre is!
Cím:
Kellner Antal és Fia
Budapest, Berliini-tér 4.

Ékek, ekealkatrészek,

boronák, kapálóékek, fűkaszálok,

marokrakó és kévekötő aratógépek, lógerelyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcsepplőkészletek, szecskavágók, répavágók, darálóok, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerzőm a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből. RÉZGÁLIC - RAFFIA - RÉZKÉNPOR

szab. Balaton-, Turul- és Vermorai-rendszerű szőlőpermetezők székénegesők, hűtő és egykezes kénporszórókat a legelőnyösebb gyártáron beszerezhetők

SZONTÁGH PÁL részvénytársaság (Cégfőnök: Jörvényi Samu) Budapest, IX., Üllői-út 10. sz.

DRÓTKERITÉS

legjobb minőségben, legolcsóbban
RENNER ÉS HAMVAI
sodronyfonat és szitadróthévívízűk
Budapest, VIII., Köztemető-út 3. szám.
Baross-tér sarok. Keleti pályaudvar közelében.

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsődrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

MUNKÁSCIPŐK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

SARKADI RUDOLF

kézműárú r.-t., Budapest, Fővám-tér 3. sz.
(Központi vásárcsarnokkal szemben.)

Törött kerékpárok

kijavítását, zománcozását és nikkelezését szakértelmű és olcsón csináljuk

LÁNG J. és FIA
kerékpár nagykereskedők Budapest, József-körút 41.sz.

Hungária-drótfonatok
a legolcsóbbak és legtekélyesebbek

Egyedüli gyártója:

Haideker Sándor
sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII. ker., Öllői-út 48/27. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve!
Rozadásodás ellen kétszer kátrányozott fűskés-sodrony kilója 400 korona.

Dr. Héray Andor

Orsz. Földbirtokrendező Bíróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő Irodája Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1. sz. Törv. bej. cég. (Cégvezető: Daniel Nándor.)

Kelengyevásznak és schiffonok	méterje K 7000.—
Barchetnek	méterje K 11000.—
Mosózeug	méterje K 9000.—
Cibelinek	méterje K 18000.—
Skót szövetek	méterje K 17500.—
Fejkendők	darabja K 6000.—
Kötött gyapjúkabát	darabja K 70000.—

Nagy raktár téli cikkekben, u. m.: fej- és nagy posztókendőkben.

Menyasszonyi ruhaselymek nagy választékban.